

[Handelsministeren.]

cippet skulle herske fri konkurrence. Selv om de vejledende bruttopriser i en lang række tilfælde kan være en praktisk foranstaltning, må det erkendes, at de vejledende bruttopriser medfører en vis stivhed i prisdannelsen og en vis træghed i konkurrencen, som under de nuværende forhold må anses for særlig uheldig. Der består i praksis en betydelig tilbøjelighed til at følge bruttopriserne, og i tilfælde af stigende producent- eller importpriser vil der være en tendens til, at der for de efterfølgende led oprettholdes uændrede procentvise handelsavancer; det vil sige, at de absolutte avancer stiger. En sådan stigning er forbudt i henhold til avancestoploven, men imidlertid viser monopoltilsynets erfaringer, at der er meget betydelige praktiske vanskeligheder ved håndhævelsen af avancestoplovens bestemmelser på dette område.

Lovforslaget tager sigte på at lette denne kontrol ved at fastsætte pligt til anmeldelse over for monopoltilsynet af vejledende videresalgspriser og avancer. Endvidere foreslås det, at sådanne priser ikke vil kunne forhøjes uden monopolsilsynets forudgående godkendelse, ligesom monopoltilsynet vil kunne nedsætte bruttopriser, der findes urimeligt høje. Bruttopriser og bruttoavancer omfatter efter forslaget alle priser og avancer, der fastsættes som vejledning for efterfølgende omsætningsleds videresalg af varer. Lovforslagets bestemmelse gælder, hvad enten meddelelsen om pris- og avancefastsættelsen til videresælgeren sker skriftligt eller mundtligt eller i form af stempling eller påtrykning på varens emballage, og hvad enten der anvendes betegnelsen pris eller takst. Også meddelelse om bruttopriser, der sker gennem sælgerens repræsentanter og ved orientering givet ved varens levering, f. eks. fra salgsvogne, er omfattet af anmeldelsespligten.

Ved bedømmelsen af, om de anmeldte priser og avancer er urimelige, er det forudsat, at monopoltilsynet anvender tilsvarende retningslinjer som ved afgørelser, der

træffes i henhold til monopolloven, med de begrænsninger, der følger af bestemmelserne i loven om avancestop.

Lovens anden hovedbestemmelse er et midlertidigt prisstop for tjenesteydelser. Også denne bestemmelse er en prisstabiliserende foranstaltning og tillige et supplement til avancestoploven. For tjenesteydelser er forholdet i almindelighed det, at konkurrence fra udlandet er udelukket, hvilket bidrager til, at konkurrencen inden for store dele af dette område ikke er særlig virksom. Endvidere drejer det sig her om et område, hvor prismyndighedernes indseende og kontrol med prisdannelsen er forbundet med store praktiske vanskeligheder. Rent faktisk har det vist sig, at der igennem årene inden for dette område er foregået særlig store prisstigninger.

Det foreslåede prisstop for tjenesteydelser gælder, uanset om betalingen for ydelsen betegnes som priser, takster, honorarer, gebyrer eller andet. Ved tjenesteydelser forstås i denne forbindelse erhvervsvirksomhed, hvor det for ydelsen i almindelighed er karakteristisk, at det personlige element er det overvejende, sådan som det er tilfældet inden for de liberale erhverv, frisører, soigneringsvirksomhed og håndværkets reparationsvirksomhed. Man kan ikke se bort fra, at et sådant absolut prisstop i særlige tilfælde kan få urimelige virkninger, hvorfor der til imødegåelse heraf er foreslået mulighed for meddelelse af dispensation fra bestemmelsen.

Den aktuelle situation kræver ekstraordinære foranstaltninger med henblik på at tilvejebringe den nødvendige samfundsøkonomiske balance og en stabilisering af prisudviklingen. Regeringen vil ad andre veje bekæmpe det efterspørgselspres, der er en af inflationens hovedårsager. Den nu foreslåede midlertidige lovgivning tager sigte på at hindre, at træghed i konkurrencen som følge af uheldige forhold på udbudssiden lægger sig hindrende i vejen for overgangen til en sund og stabil prisudvikling.